

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

Explicatur modus quo Deus immediatè per se, non per Angelos, reuelauit
S. Ignatio res nostri Instituti. Cap. VI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78821)

1. p. q. 57. a. 5. ad 1. & Opusc. l. c. 26. vbi ex S. Cyrillo docet, Angelos à Paulo prædicante, didicisse circumstantias Euangelij & vocationis Gentiu. Quam ob causam S. Chrysostomus appellat S. Paulum Angelorum Euangelistam, quia eos circa quædam mysteria illuminauit, & to. 5. Orat. in SS. Petrum & Paulum. Cælestium, inquit, agmina collaudant honestis vocibus Apostolorum Petri & Pauli doctrinam, quippe quorum opera dispensationis sibi mysterium innotuit: quemadmodum sua voce personat Paulus, vt innotescat nunc Principatibus & Potestatibus in Cælestibus per Ecclesiam, multiformis sapientia Dei. Quod ipsum de S. Ioanne Baptista docent Sancti cum Soario. Quocirca falsissimum est, omnia in veteri & noua lege, Deum per Angelos ea reuelasse, quæ seruis suis reuelauit. Atque ita non sequitur, Deum Angelorum ministerio reuelasse S. Ignatio res Instituti Societatis, quamuis quædam per extrinsecas apparitiones Angelicas reuelauerit seruis suis in veteri & noua lege.

CAPVT SEXTVM.

Explicatur modus quo Deus immediate per se, non per Angelos, reuelauit S. Ignatio res nostri Instituti.

VT appareat quam ob causam existimem, res nostri Instituti non ministerio Angelico, sed immediate ab ipso Deo esse reuelatas S. Ignatio, tria prius declaranda sunt.

Primo, quomodo Deus hominibus reuelat sua arcana per Angelos.

Secundo, quomodo Deus immediate solet per se solum, sine Angelorum ministerio seruis suis sua reuelare secreta.

Tertio, quibus indicis agnosci possit, non per Angelos, sed per se immediate Deum S. Ignatio reuelasse res nostri Instituti.

III. Quoad primum, tribus modis per Angelos Deus reuelat res hominibus.

Primo, extrinsecè, per obiecta sensuum extrinseca, formata per motum localem Angelorum, scilicet, dum apparent informatis ex aère corporibus (vt apparuerunt Moysi, Abrahamo, Adamo, Tobie & aliis) vel in specie columbæ super Christum baptizatum, vel dum per manum scribentem, vt Balthasari, aut vocem sonoram, vt audita est super Christum baptizatum à Ioanne, panduntque arcana Diuina.

Secundo, reuelant arcana intrinsecè, idque duobus modis.

Primus modus est, dum mouendo solas species imaginationis seu phantasmata, plenè representat imaginationi, seu Phantasiæ, aliquid quod Deus vult apprehendi à nostra imaginatione.

Lancij Opusc. Tom. 2.

tionem, & per imaginationem proponi nostro intellectui, cognoscendum per actum intellectus, qui illa imaginatione obiecti representati, determinatur ad illud cognoscendum. Et hoc modo ordinariè nos boni Angeli illuminant, & mali tentant permittente Deo.

Secundus, modus intrinsecus est, quando per obiecta extrinseca sensibus representata, non sufficienter tamen rem cognoscendam representantia, mouent simul phantasmata relicta antea ab obiectis sensibilibus, & illorum certâ coordinatione ac dispositione, plene representant totum id, quod per sola obiecta extrinseca, non sufficienter fuit representatum, & apprehensum ab imaginatione intellectui representandum. Hoc modo Prophetis & Ioanni in Apocalypsi multa Angeli reuelarunt, quæ per obiecta extrinseca sensibus percepta, quid significarent, non intelligebant, sed intellexerunt per intrinsecam phantasmatum motionem, quâ causant mouendo siue spiritus animales, siue humores, siue partes fluidas cerebri, in quibus tanquam in subiecto sunt phantasmata, iuxta varias opiniones Philosophorum & Theologorum, qui videri possunt apud Vasquez S. Thomam, S. Augustinum pluribus in locis.

Loquor hic de illuminatione causari solità à bonis Angelis. Nam Demones solent etiã quanto modo representare hominibus obiecta, in tentationibus & illusionibus, quas causant perturbando ipsum organum sensus alicuius, visus v.g. vel auditus, applicando causas agentes, per quas alterantur sensus nostri, eo modo, quo Phrenetici putant se videre, vel audire aliqua, quasi extra se existentia, quæ vere non existunt, sed per sensuum alterationem eis representantur ac si existerent. Qui modus cum quædam deceptio sit, non adhibetur à Deo, dum per Angelos bonos aliquid extrinsecè perficit.

Ceterum cum Angeli erga Creaturas nil possint agere nisi per motum localem, mouendo illas de loco in locum, & motu locali applicando actiua passiuus, & per illa non per se aliquid alterando vel producendo, vt docent communiter Theologi, S. Thomas, Vasquez. Hinc fit, vt non tantum substantiam vllam producere per se non possint, sed nec vllam qualitatem primam aut secundam, aliamuè formam accidentalem, vt est lux, vel species aliqua sensibilibus, aut fons, nisi applicando corpus luminosum aut sensibile obiectum, quicquid dixerit Auicenna refutatus à S. Thoma & Tanner, Riccardo, Ferrarienti, Durando, Argentina, & aliis Theologis ac Vasquez. Item non possunt interna phantasmata per se efficere, quæ sunt perfectiora externis speciebus sensuum, vt post alios bene docet Soares & Conimbrienses, Vincentius Regius. Vnde non potest Dæmon cæco à natiuitate imprimere speciem coloris vel lucis, quam nunquam vidit.

Y y sed

Vasq. to. 2. in 1. p. disp. 218. c. 4. Suar. l. 6. de Ang. c. 16. 113. S. Th. 1. p. q. 111. a. 3 & 4. & 2. 2. q. 173. a. 2. & q. 11. de verit. a. 3 & optime q. 16. a. 11. S. Aug. ad lit. c. 12. ad 20. 114. S. Th. 1. p. q. 111. a. 3. S. Bon. 1. d. 48. 1. p. a. 2. q. 2. Vasq. disp. 216. c. 17. & 5 & disp. 211 c. 5. Ferrar. l. 3. cont. gentes c. 503. Talq. 1. p. d. 118. c. 3. Suar. l. 6. de Angelis c. 16. h. 8. Conimb. l. de somniis c. 4. vino. Elucid. Euang. l. 1. c. 12. theologia 2. n. 3.

sed tantum species imaginationis, ab obiectis sensibilibus per sensus perceptis causatas, potest hoc vel illo modo motu locali eas mouere, & sic res varias representare imaginationi eo modo, quo, vt ait S. Thomas, ex diuersa ordinatione earundem literarum accipiuntur diuersi intellectus.

S. Th. 2. 2. q. 173. a. 2.

115.

Quoad secundum, in primis supponendum est tanquam certum, reuelationes rerum sciendarum & faciendarum, aliquando immediate per solum Deum hominibus communicari sine cooperatione phantasmatum, merè intellectualliter, vt docet præter alios Theologos Ludouicus de Ponte, Ribera, Vincentius Regius, secuti S. Thomam, qui testimonio Apostoli desumpto ex 1. Corinth. 2. probans à Deo quædam mysteria gratiæ, immediate esse reuelata Angelis, & adhuc reuelari docet, ita illis esse reuelata, sicut nobis quædam reuelauit Deus per Spiritum suum. Loquitur autem de Reuelatione quæ fit Angelis supremæ Hierarchiæ, qui Angelos inferiores luminant, ipsi verò immediate ab ipso Deo illuminantur. Idè probant alia S. Thomæ loca supra cap. 3. allata in responsione secunda ad quæ situm quartum de Reuelationibus immediate à Deo factis Adamo, Moyse, Dauidi, Salomoni & Apostolis n. 103. & sequentibus. Pro quæ citantur & SS. Patres, S. Clemens, S. Leo S. Cyrillus Alex. in verba illa: illuminat omnem hominem uenientem in hunc mundum: vbi dixit eodem modo non illuminari alios ab Angelis, sed exterius, vt bene ponderat eius locum Vasquez. Idem docet S. Chrysostomus, S. Ambrosius, S. Augustinus, B. Laur. Iustinianus: præter alios Patres & Authores citatos supra c. 5. in Resp. 1. ad Quartum quartum, & infra citandos. §. octaua causa. Et expressè tales quoque Reuelationes habuisse S. Gertrudem sine imaginariis similitudinibus ministerio Angelorum factis, asseritur. l. 4. c. 26. pag. 565, 566. Innuat. diuin. pietat. ab ipso Christo D. approbato, vti bidem dicitur libr. 5. cap. 35. & 36. Et hoc videtur clarè colligi ex lib. Num. c. 12. 6. 7. 8. vbi dicuntur Prophetæ alij soliti videre Deum per enigmata & figuras (quæ sunt imaginationis propriæ) Moysen verò, ore ad os & palam seu vt in Exodo dicitur, c. 33. 11. Facie ad faciem. Ob quem modum S. Bernardus dicit: Moysen vidisse Deum modo planè præcellentè, atque in experto ceteris Prophetis, sibi noto & Deo. Prophetæ autem vt plurimum, videbant Deum per imaginarias visiones ac figuras. Et ser. 69. Cant. col. 3. ait, infuso lumine desuper reuelari mysteria. Idè alius verbis dicit l. 45. in Cant.

S. Bern. l. 33. Cant.

116.

Secundo, supponendum est, ex certa Theologia doctrinâ, (vti reliqua supposita quæ paulo post adferam) reuelationes propheticas, passiuè sumptas, nil aliud esse, quàm cognitiones intellectus supernaturales, causatas Diuinitus modo supernaturali excedente vim naturalem intellectus: ideoquæ appellantur gratiæ gratis

datæ, à Deo tunc illuminante homines, tanquàm autore gratiæ.

Tertio, supponendum est, ad omnem cognitionem intellectualem obiecti, extra visionem beatificam, & in hac vita, & in altera in animabus separatis à corpore, necessarias esse species intelligibiles representantes obiectum, eaque esse incorporeas & immateriales, & merè spirituales, vti & ipse intellectus, cui subiectinè inherent, tanquam qualitates quædam intentionales, vti appellantur à Philosophis & Theologis.

Quarto, supponenda est doctrina recepta communiter ab omnibus, præsertim à S. Thomæ quæ tradidit S. Dionysius Areopagita loquens de visionem illam dicit esse diuinam, quæ fit per similitudinem rerum, forma corporali carentium.

Quinto, supponendum est, cum communi doctrina Scholasticorum, non posse animam hominis ab Angelo immutari, nisi solum mediâ imaginatione, sed nec imaginatione ipsam posse ab eo immutari impressione alicuius qualitatis, sed solum applicatione alicuius agentis extrinsecæ, vel per motum localem humorum corporis, aut specierum materialium phantasiæ, vt cum alius bene docet Vasquez, & Soarez loco citato, & alij communiter, & vt loquitur S. Bernardus. Angelus non absq. motu operatur, tam locali, quàm temporali. His suppositis.

Dico, cum S. Thomæ, & cum Commentatoribus eius, præsertim Soario. Ad Prophetiam cognitionem, quæ fit Deo aliquid intrinsecè reuelante, duo requiri: vnum ex parte obiecti, vt illud representetur intellectui, quod fit per species intelligibiles spirituales intellectus: alterum ex parte intellectus cognoscentis, vt habeat vim supernaturaliter cognoscendi illud obiectum per species sibi representatum: & hanc vim acquirit in actu primo intellectus, vel per habitum fidei, quando res aliqua obscure intellectui reuelatur, vel per aliud lumen clarius distinctum specie ab habitu fidei, quod solet Prophetis à Deo per modum transeuntis immediate infundi, quando clarè aliquam veritatem alicui reuelat. Quo utroque vel alterutro præiudicio, intellectus Prophetæ supernaturaliter eleuatus, cum assentitur rei reuelatæ tanquam veræ, tum facit seu format iudicium de veritate seu certitudine Reuelationis, quod eius Author sit Deus. Hoc enim ad completam perfectionem reuelationis Propheticæ necessario requiritur pluribus in locis docet S. Thomas, & colligitur ex Daniele Prophetâ.

Porrò species intelligibiles representantes obiectum illud, vt iidem Theologi docent, aliquando de nouo producantur & infunduntur à Deo, aliquando veteres antea præexistentes, certo quodam modo ab ipso Deo immediate ordinantur & disponuntur, quomodo non possunt ab ipso intellectu sola vi sua naturali coordi-

coordinari & disponi ob præstantiam obiecti supernaturalis: siue illud cognoscatur per scientiam per se infusam, vt loquuntur Theologi, siue infusam per accidens; per quam Salomoni Diuinitus fuit indita in vno momento multiplex cognitio rerum naturalium ad scientias naturales speculatiuas & practicas spectantium, quas eruditè explicat noster Pineda in Præuio Salomone, & Salianus.

Cum autem Angelus nihil possit producere, non tantum Spirituale, sed nec materiale & corporeum, nec vllus habitus intellectui humano infundere, vt Theologi constanter docent, & quicquid facit in Creaturis extra se, non faciat aliter quam per motum localem & impetum circa res merè corporeas, ideo non potest eo modo reuelare hominibus illa, quæ modis nunc explicatis dixi reuelari à Deo. Et hanc fortè ob causam dicit S. Bernardus *nobis inesse Angelum suggerentem bona non ingerentem, inesse hortantem ad bonum, non bonum createntem; Deum verò sic inesse, vt afficiat, vt infundat.*

Quoad tertium, causæ ob quas existimo Deum non per Angelos, sed immediatè per se S. Ignatio reuelasse Institutum Societatis quoad quædam, sunt hæc.

Prima, quia in historiis eius vitæ, tum impressis, tum manu scriptis omnibus, quas accuratissimè legi, acceptas ex Archiuo Societatis nostræ Romano, nullum prorsus extat indicium factæ ei per Angelos talis illustrationis, sed expressè, disertis verbis, in iis, narratur, ab ipso Deo S. Ignatium quædam de Societatis Instituto esse edoctum, vt clarè demonstrauit cap. 1.

Secunda causa. Quia nec ex Theologicâ doctrinâ per bonam Consequentiam contrarium potest deduci, tum ob ea quæ supra dixi cap. 4. & 5. soluendo Obiectiones, & respondendo ad varia quæstia, tum ob ea, quæ nunc dicam. Nam, vt docent Theologi Scholastici, & consecuti magni Scripturæ Interpretes, Christophorus Calteius, Antonius Fernandus, Cornelius à lapide, Deltrius, Reuelatio propriè dicta, prout de ea hic disputo, essentialiter nihil est aliud ex parte Dei, quam Dei locutio, quâ Prophetæ vel alteri homini, supernaturaliter manifestat aliquid ab eo sciendum, vel etiam faciendum, quod ab eo connaturaliter, vel absolute, vel hic & nunc, sciri non poterat. Ex parte verò hominis Reuelatio passiuè accepta, nihil est aliud, quam auditio hominis, dum eum alloquitur Deus, aliquid ei reuelans, & notitia, quam accipit à Deo reuelante. Quia in re non sunt duæ actiones, sed vna simplex intellectus actio seu conceptio, formaliter homini repræsentans id, quod Deus vult ab eo supernaturaliter cognosci illo actui intellectus. Hinc S. Bernardus à simili ait: *Sunt quedam verba verbi sponfi ad nos, non Lancicij Opusc. Tom. 2.*

stra meditationes de ipso. Tu ergo cum tibi aliqua talia volui animo sentis, non tuam putes cogitationem, sed illum agnosce loquentem. Similima enim sunt nostra cogitata mentis, sermonibus veritatis in nobis loquentis. Cum ergo à solo Deo immediatè, operante cum potentia vitali humani intellectus, possit provenire actus vitalis intellectus, & quævis cogitatio seu notitia illius, non tantum supernaturalis, sed etiam merè naturalis, Reuelatio Prophetica, & quævis cognitio supernaturalis intellectus, à solo Deo immediatè causatur, ac proinde non ab Angelo, qui non potest immediatè illabi in intellectum humanum, nec eum sic illuminare, vt supra ostensum est.

Tertia causa: Quia illa ipsa duo, quæ supra ostendi prærequiri ad Reuelationem Propheticam, scilicet species intelligibiles obiecti reuelandi, & lumen dans vim intellectui ad cognoscendum obiectum reuelandum, & ad ei assentiendum, non potest produci à natura Angelica, sed à solo Deo. Quocirca etiam ex hoc capite, non potuerunt Angelico ministerio reuelari S. Ign. ea, quæ reuelata sunt, sed debuerunt necessariò ab ipso Deo immediatè reuelari.

Quarta causa: Quia res Instituti S. Ignatio reuelata, sunt non speculatiuæ tantum, vt solum cognoscerentur & crederentur (quantum & hoc solum sufficeret ad probandum id quod intendo): sed reuelata sunt, vt ab eo per voluntatis actus efficaces executioni mandarentur, tum per ipsum, tum vt filiis eius eæ indicarentur, ab ipsis exequenda, & ab eo ad perpetuam rei memoriam scriberentur, vel scribenda ab Amanuensisibus per eum dictarentur, vt eorum confirmationem à Sede Apostolica peteret, & vt eorum executionem apud suos vrgeret, & vt Oppugnantibus vel contradictoribus resisteret, ac res à se statutas defenderet, vbiq; promulgari curaret, ac dubia declararet. Quia in re multi actus, & proposita efficacia voluntatis à S. Ignatio sunt elicitæ & profecta, dum ei res Instituti reuelarentur. Cum autem iuxta certam & receptam ab omnibus Theologis doctrinam traditam à S. Thoma, Angeli non possint immediatè mouere & immutare voluntatem humanam, (quæ motio & immutatio voluntatis in S. Ignatio, & quidem multiplex fuit, ob plures actus voluntatis efficaces, ab eo elicitos, tunc dum ei reuelarentur res Instituti) ideo etiam ex hoc capite, non potuerunt immediatè ab Angelis, sed à solo Deo ea reuelari S. Ignatio.

Quinta causa. Quia res nouas, & in Ecclesia ante ipsum non practicas, imò contrarias praxi aliorum Ordinum Religiosorum, S. Ignatius in Societate instituit Deo reuelante: (quas cap. sequenti recensebo) quocirca per motum Phantasmatum (circa quæ sola, intra homi-

Pl. c. 10.
S. A. M.
1011. n. 99.
& 100.

1. de con-
f. c. 5.

124.

125.

128.

126.

127.

1. p. q. m.
a. 2.

128.

quemuis hominem etiam scelestum ad bonum suadendo excitant) poterant localiter mouere phantasmata eorum phantasia, & sic regulas propositas repræsentare eorum intellectui. Sed intellectus eorum adhuc indigebat supernaturali concursu Dei, vt per suum actum assentiretur regulis illis, & crederet eas à Deo ipsis esse per Angelum traditas, & vt voluntas eorum eas vellet acceptare, & aliis promulgare, & executionem eorum apud suos virgere. Itaque etiam in hoc, harum Regularum reuelatio præcipua & interna, magis à Deo quam ab Angelico ministerio dependebat, quod etiam B. Virgini contigit, dum ei per Angelum est annunciata Verbi Diuini Incarnatio: vt docet S. Thomas. Idem dicendum est iuxta principia Theologica, de quauis alia Diuina reuelatione. Vnde S. Augustinus ait etiam ipsius Christi, dum videret, solam externam prædicationem auribus Corporis perceptam ab Auditoribus eius, non fuisse sufficientem ad conuersionem Auditorum, nisi præter Christi prædicationem sensibilem, accessisset interna illustratio intellectus & motio voluntatis per internam Dei gratiam causata. Ideo scimus ex Euangelio multos audiuisse Christum prædicantem, nec esse conuersos, & ex conuersis antea resiliisse ab eo post auditum sermonem: multo ergo minus externa & sensibilis propositio rerum sciendarum facta per bonos Angelos, satis erat, vt Regulæ illæ tanquam à Deo traditæ, à sanctis illis acceptarentur & crederentur, & executioni mandarentur.

Dices secundò, ex dictis sequeretur, nec Moyfi per Angelum esse reuelata præcepta & Legem Decalogi, cum tamen contrarium videatur asseri. Act. 7. 30. 38. Galat. 3. 19. Hebr. 2. 2.

Respondeo primò, concedo sequelam, si loquamur de Reuelatione interna propriè sumpta, (prout hic loquimur de Reuelatione Instituti facta per Deum S. Ignatio) nam ob causas paulò ante allatas, non potuerunt per Angelos Præcepta Decalogi Moyfi reuelari intellectualiter. Ad loca verò Scripturæ citata, dico in nullo eorum asseri reuelatam esse interius Moyfi legem per Angelos: sed Act. 7. 30. tantum dicitur; Apparuisse Moyfi Angelum in igne flamma rubi: versu vero 38. Angelum locutum esse Moyfi in monte Sina: quæ prorsus diuersa sunt à reuelatione internâ, de qua sola hic agimus. Porro ad Gal. 3. 19. lex Mosæ dicitur ordinata per Angelos in manu Mediatoris: hoc est, Moyfis, eò quod exteriore voce formatâ per Angelos, & auribus Moyfis perceptâ, lex illa sit tradita, eò modo proportionaliter, quo fuit naturali voce Moyfis, populo de in promulgata Dei nomine. Deinde ad Hebr. 2. 2. dicitur, per Angelos dictum esse sermonem: nimirum, quia per vocem sensibilem auribus Moyfis promulgata est lex sermone Angelico: quæ omnia ad extrinsecam apparitionem & loque-

lari spectant, non ad reuelationem quæ fit intellectu, & in actu illius sita est, quæ à solo Deo & ab intellectu penderet, tanquam actus vitalis illius, quem Angelus immediatè producere & causare non potest.

Respondeo secundò, si loquamur phrasi Ecclesiasticâ, per quam bene solemus dicere, esse aliquibus reuelata ea, quæ eis vel per Angelos, vel per alios Sanctos visibiliter vel imaginariè apparentes manifestantur, siue futura, siue alia occulta, siue quæ facere vel vitare debent, hoc modo bene dici, per Angelos esse reuelatam extrinsecè Moyfi Legem Decalogi, prout eodem modo fuit reuelata Regula S. Pachomio & B. Posthumio: verum hoc modo esse reuelatam S. Ignatio Institutum dici non potest, ob causam primam supra allatam, dici autem necessariò debet, præstantiore modo esse reuelatas ei res aliquas nostri Instituti, quia sunt reuelatæ per intellectuales notitias, à solo Deo in eius intellectu causatas supernaturali modo Prophetico, qui modus Reuelationum, cæteris paribus, est præstantior iis, quæ fiunt per obiecta sensibilia, & per solius imaginationis concursum, vt bene docet S. Augustinus, S. Thomas.

Dices tertio, S. Dionysius, S. Bernardus & S. Thomas expressè ait, propheticas reuelationes fieri per Angelos tanquam Dei Ministros, & hoc exigere Diuinum Ordinem, vt infima disponantur per media: ergo Reuelatio Instituti facta S. Ignatio, Prophetica non fuit, vel si Prophetica fuit, per Angelos facta est.

Respondeo, & S. Dionysium & S. Bernardum & S. Thomam loqui de ordinatio modo & communi, quo Deus suos prophetice illuminat, hoc enim facit communiter per Angelos, vel imaginationem humanam mouendo per eos ad aliquod cognoscendum Prophetice, vel per obiecta sensibus repræsentata, aliquid eis indicando. Non loquuntur autem de omnibus prorsus Reuelationibus & illustrationibus Diuinis. Nam idem S. Dionysius expressè docet, & S. Thomas, Angelis supremæ Hierarchiæ ab ipso Deo immediatè reuelari ea quæ postea reuelant Angelis inferioris Hierarchiæ, & idem S. Thomas pluribus in locis docet, & Adamo, & Dauidi, & Salomoni, & B. Virgini, & Apostolis, à Deo immediatè esse reuelata varia, vt capite ante finem allatis eius testimoniis ostensum est. Simili ergo modo, & aliis quandoque Deus per se immediatè sine ministerio Angelico sua secreta reuelat, quando id exigit vel præstantia rei reuelatæ (quæ per species imaginationis vel sensum indicari non potest) vel alias ob causas, soli Deo notas, cuius actiones & dona humanam prudentiam excedunt, & per eam mensuranda non sunt. Porro S. Bernardus, non ait per solos Angelos homines Diuinitus edoceri, sed per Spirituales similitudines, vt ipse loquitur, Diuina sapientia.

3. p. q. 30. a.
3. ad 1.

Iohan. 6.

137.

sapientia sensa, anima contemplatio conspectibus importari solitas: quas etiam paulò post appellat; imaginarias quasdam rerum inferiorum similitudines: & sic agnoscit aperitè, intellectualem lumen à solo Deo infundi solitum: ad cuius plenioris notitiam conducunt etiam hæ similitudines, Angelorum ministerio formata; ait enim: Cum autem diuinitus aliquid rapim & veluti in velocitate cursoris luminis interluserit menti Spiritu excedenti, (scilicet lumen ab ipso Deo infusum, præstantius similitudinibus formatis in imaginatione ab Angelis) continuò (nescio vnde) adfuit imaginaria quedam rerum inferiorum similitudines; infusit diuinitus sensu. (Ergo non per Angelos, quorum similitudines ab his distinguit) conuenienter accommodata: quibus quodammodo adumbratus purissimus ille & splendidissimus veritatis (id est à solo Deo immediatè immisus) radius. & ipsi anima tolerabilior fit & quibus illum communicare voluerit, capabilior. Quod adhuc clarius statim declarat. Existimo tamen ipsos formari in nobis sanctorum suggestionibus Angelorum: (scilicet imaginarias illas similitudines) & fortassis hinc illud est speculum atque enigma, per quod videbat Apostolus ex istiusmodi puris pulcrisque imaginationibus; Angelorum quasi manibus fabricatum: quatenus & Ver esse, quod purum & absque omni phantasia corporum imaginum cernitur, (scilicet per lumen merè intellectualem; quale habuit S. Ignatius de rebus Instituti Societatis) sentiamus: & elegantem quamlibet similitudinem, quæ id dignè vestitus apparuerit, ministerio deputemus Angelico. Docet ergo S. Bernardus infusa diuinitus sensa, non per Angelos, sed à Deo solo sine imaginariis similitudinibus oriri, ea tamen per Angelos postea adumbrari, & vniuersa addit, nitorem quoque eloquij per ipsos extrinsecus ministrari, quo congruè atque decenter ornata, ab Auditoribus facilius capiuntur, & delectabilis. Quod si quis S. Ignatio ab Angelis præstitum esse dicat, dum Constitutiones à solo Deo, quoad quædam traditas, scriberet postea, vel diceret, non repugnabo, dummodo prima earum cognitio, à solo Deo accepta dicatur, promulgatio vero earum, ab Angelis adiuta.

141. Dices quartò, ex dictis videtur posse inferri, præstantiori modo reuelatas esse Regulas S. Pachomii & B. Posthumii, quam S. Ignatio Societatis Institutum, siquidem S. Ignatio non fuit reuelatum per Angelos, vti his duobus Sanctis, & præterea quia vti dictum est, etiam intellectualiter eis hæ ipsæ Regulæ ab ipso & solo Deo reuelatæ fuerunt. Docet autem S. Augustinus & S. Thomas perfectiorem esse illam Reuelationem, quæ fit non tantum in intellectu (vni facta dicitur S. Ignatio) sed etiam simul in imaginatione.

Respondeo, negando perfectiorem modo esse reuelatas his duobus Sanctis Regulas quam S. Ignatio Societatis Institutum: deinde dico S. Thomam in illo articulo contrarium præferre

asserere absolute, & probare, perfectiorem esse visionem intellectualem puram, quam intellectualem cum imaginariâ coniunctam. In responsione autem ad Primum argumentum, simile huic obiectioni, tunc tantum dicit reuelationem esse perfectiorem, in qua præter lumen intellectualem, est etiam imaginaria visio, quando aliqua veritas reuelatur à Deo per similitudines corporales, sed quando reuelatur nude intelligibilis veritas, secundum intellectualem veritatem (vni reuelatum est S. Ignatio Institutum Societatis) tunc talem reuelationem, S. Thomas expressè dicit, perfectiorem esse illâ intellectualem, qua aduinctam habet imaginariam, factam per similitudinem corporum: idque hinc probat, quia reuelatio facta sine similitudinibus corporeis & imaginariis, secundum intellectualem veritatem, est propinquior & similior visioni Patrie, secundum quam in essentia Dei veritas conspuitur. Idque confirmat S. Thomas auctoritate glossæ positæ in principio Pfalterij, quæ excerpta est ex Cassiodoro, & inhiuit in Prologo Hieronymi: scilicet, illum modum prophetiæ ceteris digniorem esse, quando ex sola S. Spiritus inspiratione, remoto omni exteriori adminiculo facti vel dicti, vel visionis, vel somni, prophetatur. Quam doctrinam S. Thomas illustrat hac similitudine: Sicut, inquit, in doctrinâ humanâ auditor ostenditur esse melior intellectus, qui veritatem intelligibilem à Magistro nude prolata capere potest, quam ille, qui indiget sensibilibus exemplis, ad hoc manu duci. Vnde in commendationem Prophetiæ David dicitur: Mihi locutus est foris Israël: Et postea subdit: Sicut lux auroræ oriente Sole, manè absq; nubibus ruralit. Et in responsione ad Secundum argumentum, hæc ipsam confirmans doctrinam sic habet. In hiis que non quaruntur nisi propter aliud, quando agens potest ex paucioribus & propinquioribus ad suum intentum peruenire, tanto videtur esse maioris virtutis: sicut magis laudatur medicus, qui per pauciora & leuiora potest sanare infirmum. Visio autem imaginaria, (eadem est ratio de reuelatione veritatum cognoscendarum, quæ etiam essentialiter est visio quædam supernaturalis, ob quam Prophetæ olim, quibus sua secreta reuelabat Deus, vocabantur videntes) visio, inquam, imaginaria, in cognitione Prophetica non requiritur propter se, sed propter manifestationem intelligibilis veritatis, & ideo tanto potior est, quanto minus eâ indiget. Quocirca merito S. Dionysius dixit, quod Sapiens Theologus, visionem illam dicit esse diuinam (id est, omninè esse perfectissimam) qua fit per similitudinem rerum formâ corporali carentium.

Dices quinto, vnde cognosci potest, S. Ignatio tali intellectualem reuelationem seu visionem, reuelatas esse res Instituti Societatis, qualè S. Thomas docet esse perfectiorem aliâ intellectualem coniuncta cum visione imaginaria.

Respondeo, hoc punctum etsi supra facta declaratum sit, tamen magis adhuc me declaraturum infra, num. 158. 159. 160. 161. 162. postquam recē-

Cal in prologo super Pfal. c. 1.

2. Reg. 23

c. 4. c. 1.

142.

fuero ea quæ existimo esse S. Ignatio immediatè à solo Deo reuelata, nisi enim ea prius agnoscantur, non potest solida & breuis ac sine digressionibus dari huic interrogationi responsio.

CAPVT SEPTIMUM.

Recensentur ea res Instituti Societatis, quæ immediatè sunt à Deo ipso, reuelatæ S. Ignatio.

143. **D**ico primò Omnes res substantiales Instituti Societatis, esse à Deo immediatè reuelatas S. Ignatio. Probatnr Conclusio ex dictis supra capite primo: quia hoc ipse S. Ignatius falsus est, & dixit P. Iacobo Laynez. Quæ autem sint substantiales res Instituti Societatis statim dicam.

144. **D**ico secundò. Cum Congregatione Generali quinta, Decr. M.S. 74. impresso 58. Substantialia Instituti esse, quæ in formula seu Regula Societatis, Iulio tertio proposita, & ab eo aliisque successonibus confirmata continentur: Deinde ea, sine quibus illa aut nullo modo aut vix consistere possunt, cuiusmodi sunt:

Primò. Esse aliquas impedimenta essentialia in admittendo.

Secundò. Non esse necessarium vi in dimittendo forma iudicialis seruetur.

Tertio. Reddendam esse Superiori conscientia rationem.

Quartò. Contentum esse debere vnumquemque vt omnia quæ in eo notata fuerint, per quemuis qui extra Confessionem ea acceperit, Superioribus manifestentur.

Quintò. Paratos esse omnes debere, vt se inuicem manifestent, debito cum amore & charitate, & aliis similia, à quibus nunc declarandis Congregatio breuitatis causa supersedendum censuit: cum præsertim Generales Præpositi, ea pro tempore ad praxim declarare possint, dum in aliis Congregationibus Generalibus non declarantur.

145. **D**ico tertio. Præter enumerata supra à Congregatione Quinta Generali Conclusionem secundam hæc quoque esse substantialia Instituti: quia in Bulla Iulij tertij, anno 1550. duodecimo Kal. Aug. data, sunt confirmata.

Primò. Religionem à S. Ignatio fundatam Societatis Iesu nomine insigniendam esse.

Secundò. Finem huius Societatis esse fidei defensionem & propagationem & profectum animarum, in vita & doctrinâ Christianâ, per publicas prædicationes, lectiones, & aliud quodcunque Verbi Dei ministerium ac spiritualia Exercitia, puerorum ac iuuenum in Christianissimis institutionem: Christi fidelium in Confessionibus audiendis, ac cæteris Sacramentis administrandis, spiritualem consolationem, dissidentium reconciliationem, & eorum qui

in carceribus, vel hospitalibus inueniuntur piæ subuentionem & ministerium, ac reliqua Charitatis opera, prout ad Dei Gloriam ac Commune bonum expedire visum fuerit, exequenda, gratis omnino, nullo stipendio accepto.

Tertio. Officiorum distributionem in Societate esse debere, totam in manu Præpositi Generalis, vel eorum, quos ipse sibi ea cum auctoritate substituerit.

Quartò. Præpositum Generalem cum Fratrum suorum consilio, iuxta Constitutiones totum habere debere ius ordinandi & iubendi, quæ ad Dei Gloriam, & commune bonum in Domino pertinere videbuntur.

Quintò. Præpositum Generalem dubia in Instituto declarandi auctoritatem debere habere.

Sextò. Professos vltra tria vota communia, speciali voto se debere astringere, vt quicquid Romani Pontifices ad profectum fidei & animarum pertinere iudicauerint, & ad quascumque Prouincias eos mittere noluerint, sine vlla tergiversatione, aut excusatione, illic quantum in illis fuerit, exequi teneantur, quamuis ad Infideles & Hæreticos, & fideles quosuis mittendos censuerit.

Septimò. Missiones has à Romano Pontifico non esse procurandas à particularibus, nec per se, nec per alium, sed hanc curam Deo, Romano Pontifici & Societatis Præposito committendam.

Octauò. Præpositum Generalem ad plura vota esse eligendum, prout in Constitutionibus declaratur.

Nonò. Domus aut Ecclesias professas, nullos proventus & possessiones debere habere, nec ius ad vlla bona stabilia, præter ea quæ opportuna erunt ad vsum proprium & habitationem acquirere, sed vt rebus sibi ex charitate donatis ad necessarium vitæ vsum sint contenti.

Decimò. Possit tamen habere Collegia eum redditibus ad studiorum commoditatem: quæ sint tanquam Seminarium Domus professæ.

Vndecimò. Omnimodam gubernationem seu super intendentiam supra eiusmodi Collegia & prædictos studentes, quod Rectorum gubernationem, ad studentium electionem, admissionem, emissionem, receptionem, exclusionem, statutorum ordinationem, eruditionem, ædificationem, correctionem, victus vestitusque & aliarum necessariorum rerum administrandam regimen, modum, atque aliam omnimodam gubernationem ac curam, penes Præpositum vel Societatem esse debere.

Duodecimò. Studentes dictis bonis abuti, aut Societatem professam ea in proprios vsum conuertere non posse.

Decimotertio. Societatis Presbyteros ad dicendum Officium non communiter in choro, sed priuatum teneri.